

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ КОНСТРУКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

С4 «Психологія»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Психологія

Мова навчання

Українська

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«25» червня 2025 року протокол № 6

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від «26» червня 2025 року № 01-01/19-О.Д.

**ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ
Директорки
ОСВІТИ**

Вікторія СИДОРЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ КОНСТРУКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

С4 «Психологія»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Психологія

Мова навчання

Українська

Біла Церква 2025

Робочу програму з навчальної дисципліни «**Психологія конструктивної соціальної взаємодії**» складено відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності С4 «Психологія» галузі знань «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2019 року № 564).

Робочу програму розроблено на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Автор-укладач робочої програми:

Кущенко Ірина Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від «03» червня 2025 р.)

Рекомендовано на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та
якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 9 від «13» червня 2025 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від «25» червня 2025 р.)

Завідувач кафедри
педагогіки, психології та
менеджменту

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Гарант ОП «Психологія»
доктор психологічних
наук, доцент

Алла КЛОЧКО

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ КОНСТРУКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ».....	7
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	11
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	12
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	13
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	13
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	15
12. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ КОНСТРУКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»...	16
13. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ ЗДОБУВАЧАМИ ШЛЯХОМ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	17
14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6	Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Обов'язкова
		<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість академічних годин – 180	Спеціальність С4 «Психологія»	1
		<i>Семестр</i>
		1
		<i>Лекції</i>
		12 год.
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>
		12 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		156 год.
		Підсумковий контроль: екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Психологія конструктивної соціальної взаємодії» полягає у формуванні в здобувачів освіти цілісної системи теоретичних знань і практичних умінь щодо психологічних закономірностей ефективної міжособистісної комунікації; розвиток умінь і навичок побудови конструктивного діалогу в різноманітних професійних та життєвих контекстах; оволодіння технологіями активного слухання, емпатійної взаємодії та подолання комунікативних бар'єрів; формування компетентностей з налагодження довірчих відносин, надання конструктивного зворотного зв'язку та ефективної взаємодії в складних психологічних ситуаціях.

Завдання навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів ґрунтовне розуміння психологічних механізмів конструктивної взаємодії, розвинути практичні навички діалогічної комунікації та емпатійного слухання, а також виробити здатність аналізувати комунікативні процеси, діагностувати бар'єри розуміння і застосовувати ефективні техніки для побудови довірчих, взаємозбагачувальних відносин у професійній психологічній діяльності та повсякденному житті.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- основні теорії та концепції соціальної взаємодії й міжособистісного спілкування;
- психологічні механізми формування, розвитку та регуляції соціальних взаємин;
- закономірності вербальної та невербальної комунікації;
- соціально-психологічні чинники ефективної та неефективної взаємодії;
- моделі конструктивного зворотного зв'язку;
- природу комунікативних бар'єрів та способи їх подолання;
- психологічні основи довіри та стратегії взаємодії в складних ситуаціях.

уміти:

- застосовувати психологічні знання для аналізу та покращення процесів соціальної взаємодії;
- будувати ефективну вербальну й невербальну комунікацію в різних соціальних і професійних ситуаціях;
- встановлювати та підтримувати конструктивні міжособистісні взаємини;
- розпізнавати та враховувати емоційні стани, потреби й мотивацію учасників взаємодії;
- використовувати навички активного слухання, емпатії та асертивної поведінки;
- надавати конструктивний зворотний зв'язок та приймати критику;
- розпізнавати та долати комунікативні бар'єри у взаємодії;
- будувати довірчі відносини та ефективно взаємодіяти в складних ситуаціях.

Набуття компетентностей

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний

аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості, аналізувати його результати, робити коректні висновки та розробляти вагомі для науки й практики рекомендації на їх підґрунті, представляти результати власних досліджень науковій спільноті.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях, у тому числі іноземною мовою.

ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності, оцінювати їх ефективність.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ КОНСТРУКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»

Тема 1. Теоретичні основи конструктивної взаємодії.

Сутність та ознаки конструктивної взаємодії. Класичні моделі комунікації. Принципи діалогу. Теорія комунікативної дії. Психологічні механізми взаєморозуміння. Бар'єри розуміння. Умови продуктивної взаємодії.

Тема 2. Активне слухання та техніки розуміння.

Рівні слухання. Техніка парафразування. Резюмування. Уточнюючі питання. Вербалізація емоцій. Техніка відображення. Глибинне слухання.

Тема 3. Емпатія та емоційний резонанс у взаємодії.

Поняття емпатії. Нейробіологічні основи емпатії. Розвиток емпатійних здібностей. Емоційне налаштування. Межі емпатії. Співчуття vs жалість. Емпатія в різних культурних контекстах.

Тема 4. Асертивна комунікація та встановлення меж.

Асертивність як баланс між пасивністю та агресивністю. Техніка "Я-висловлювання". Конструктивна відмова. Встановлення особистісних меж.

Робота з почуттям провини при встановленні меж. Асертивність у відповідь на критику. Баланс між потребами своїми та іншого.

Тема 5. Невербальна комунікація та її роль.

Види невербальної комунікації Мова тіла. Техніка дзеркалення. Проксемика. Конгруентність вербального та невербального. Невербальні сигнали емоцій. Використання невербаліки для посилення повідомлення.

Тема 6. Психологія запитань у діалозі.

Типологія запитань. Сократівський метод. Майєвтика: допомога іншому "народити" власну думку через запитання. Стратегічні питання. Запитання для поглиблення розуміння: "Що ще?", "Як саме?", "Можеш навести приклад?". Рефлексивні запитання. Уникнення запитань-пасток.

Тема 7. Конструктивний зворотний зв'язок.

Функції зворотного зв'язку. Принципи ефективного фідбеку. Прийняття критики. Розвивальна комунікація. Культура фідбеку.

Тема 8. Подолання комунікативних бар'єрів.

Види комунікативних бар'єрів. Психологічні захисти у комунікації. Стереотипи та упередження. Проекції у міжособистісній взаємодії. Когнітивні спотворення. Емоційні бар'єри. Метакомунікація.

Тема 9. Міжособистісна довіра та її побудова.

Компоненти довіри. Стадії розвитку довіри. Фактори, що сприяють довірі. Відновлення довіри після порушення. Психологічна безпека у взаємодії. Довіра vs наївність. Культурні особливості довіри.

Тема 10. Конструктивна взаємодія в складних ситуаціях.

Опір у комунікації. Робота з опором. Захисна поведінка співрозмовника. Емоційні реакції у складних розмовах. Техніки деескалації напруги. Складні теми. Самопідтримка фахівця.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин			
		Заочна форма			Самостій на робота
		Лекції	Практичні	Семинарські	
Тема 1. Теоретичні основи конструктивної взаємодії		2			
Тема 2. Активне слухання та техніки розуміння		1	2		20

Тема 3. Емпатія та емоційний резонанс у взаємодії		2			20
Тема 4. Асертивна комунікація та встановлення меж			2		20
Тема 5. Невербальна комунікація та її роль		2	1		
Тема 6. Психологія запитань у діалозі		1	2		20
Тема 7. Конструктивний зворотний зв'язок		2	1		20
Тема 8. Подолання комунікативних бар'єрів			2		20
Тема 9. Міжособистісна довіра та її побудова		2			20
Тема 10. Конструктивна взаємодія в складних ситуаціях			2		16
Разом	180	12	12		156

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Тема 1. Теоретичні основи конструктивної взаємодії. Сутність та ознаки конструктивної взаємодії. Класичні моделі комунікації. Принципи діалогу. Теорія комунікативної дії. Психологічні механізми взаєморозуміння. Бар'єри розуміння. Умови продуктивної взаємодії.	2
Тема 2. Активне слухання та техніки розуміння Глибинне слухання.	1
Тема 3. Емпатія та емоційний резонанс у взаємодії. Поняття емпатії. Нейробіологічні основи емпатії. Емпатія в різних культурних контекстах. Розвиток емпатійних здібностей.	2
Тема 5. Невербальна комунікація та її роль. Види невербальної комунікації Мова тіла. Техніка дзеркалення. Проксеміка. Конгруентність вербального та невербального.	2
Тема 6. Психологія запитань у діалозі. Рефлексивні запитання. Уникнення запитань-пасток.	1
Тема 7. Конструктивний зворотний зв'язок. Функції зворотного зв'язку. Прийняття критики. Розвивальна комунікація.	2
Тема 9. Міжособистісна довіра та її побудова. Компоненти довіри. Стадії розвитку довіри. Фактори, що сприяють довірі. Відновлення довіри після порушення. Психологічна безпека у взаємодії. Довіра vs наївність. Культурні особливості довіри.	2

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Тема 2. Активне слухання та техніки розуміння. Техніка відображення. Глибинне слухання.	2
2	Тема 4. Асертивна комунікація та встановлення меж. Асертивність як баланс між пасивністю та агресивністю. Техніка "Я-висловлювання. Конструктивна відмова. Встановлення особистісних меж. Баланс між потребами своїми та іншого.	2
3	Тема 5. Невербальна комунікація та її роль. Невербальні сигнали емоцій. Використання невербаліки для посилення повідомлення.	1
4	Тема 6. Психологія запитань у діалозі. Запитання для поглиблення розуміння: "Що ще?", "Як саме?", "Можеш навести приклад?".	2
5	Тема 7. Конструктивний зворотний зв'язок. Принципи ефективного фідбеку.	1
6	Тема 8. Подолання комунікативних бар'єрів. Види комунікативних бар'єрів. Психологічні захисти у комунікації. Когнітивні спотворення. Емоційні бар'єри. Метакомунікація.	2
7	Тема 10. Конструктивна взаємодія в складних ситуаціях. Опір у комунікації. Робота з опором. Захисна поведінка співрозмовника. Емоційні реакції у складних розмовах. Техніки деескалації напруги.	2

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Тема 2. Активне слухання та техніки розуміння. Техніка відображення.	20
2	Тема 3. Емпатія та емоційний резонанс у взаємодії. Емоційне налаштування. Межі емпатії. Співчуття vs жалість.	20
3	Тема 4. Асертивна комунікація та встановлення меж. Робота з почуттям провини при встановленні меж. Асертивність у відповідь на критику.	20
4	Тема 6. Психологія запитань у діалозі. Запитання для поглиблення розуміння: "Що ще?", "Як саме?", "Можеш навести приклад?". Рефлексивні запитання. Уникнення запитань-пасток.	20

5	Тема 7. Конструктивний зворотний зв'язок. Культура фідбеку.	20
6	Тема 8. Подолання комунікативних бар'єрів. Види комунікативних бар'єрів. Психологічні захисти у комунікації. Когнітивні спотворення. Емоційні бар'єри. Метакомунікація	20
7	Тема 9. Міжособистісна довіра та її побудова. Психологічна безпека у взаємодії. Довіра vs наївність.	20
8	Тема 10. Конструктивна взаємодія в складних ситуаціях. Опір у комунікації. Робота з опором. Захисна поведінка співрозмовника. Емоційні реакції у складних розмовах. Техніки деескалації напруги.	16

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни **«Психологія конструктивної соціальної взаємодії»** застосовується комплексний підхід, що поєднує різноманітні навчальні технології, методи та засоби навчання.

На лекціях матеріал структурується чітко і зрозуміло, відповідно до тем дисципліни. Увага здобувачів освіти зосереджується на ключових концепціях психології конструктивної соціальної взаємодії, наводяться конкретні приклади їх практичного застосування. Для покращення сприйняття інформації використовуються візуальні матеріали: схеми моделей комунікації, графіки соціально-психологічних процесів, діаграми конфліктних ситуацій, моделі переговорного процесу та медіації. Активно застосовуються технічні засоби і мультимедійні презентації для висвітлення сучасних досліджень у відповідних соціально-психологічних проблематиках.

Практичні заняття наближені до реальних ситуацій соціальної взаємодії і проводяться із застосуванням інтерактивних методів. Аналізуються кейси з реальних комунікативних ситуацій: проблеми міжособистісного спілкування, випадки конфліктів у різних соціальних контекстах, ситуації переговорів і медіації, випадки конструктивного вирішення суперечностей. Здобувачі освіти вчаться розробляти стратегії ефективної комунікації, проєктувати програми розвитку навичок конструктивної взаємодії, формувати підходи до вирішення конфліктів. Застосовуються методи рольових ігор і симуляцій соціальних процесів: моделювання переговорного процесу, здійснення медіації у міжособистісних конфліктах, фасилітація групової взаємодії під час прийняття рішень, тренування навичок активного слухання та емпатії. Здобувачі виконують групові проєкти з розробки програм розвитку комунікативних компетенцій, діагностики стилів спілкування за різними моделями, аналізу конфліктних ситуацій та шляхів їх конструктивного вирішення. Застосовується проблемно-орієнтоване навчання: аналіз деструктивних патернів комунікації і розробка стратегій їх трансформації, вирішення проблем непорозумінь у соціальній взаємодії, подолання бар'єрів у спілкуванні, розробка програм

розвитку навичок конструктивної взаємодії. Методи активного навчання включають групові дискусії щодо етичних аспектів соціальної взаємодії та психологічного супроводу конфліктів. Самостійна робота здобувачів включає підготовку аналітичних оглядів сучасних досліджень з психології соціальної взаємодії, розробку власних програм розвитку комунікативних навичок, створення діагностичних інструментів для оцінки якості соціальної взаємодії, аналіз реальних комунікативних кейсів із застосуванням теоретичних моделей.

В умовах дистанційної моделі навчання активно використовуються сучасні технології. Інтерактивні лекції і практичні заняття проводяться за допомогою хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365. Платформа Microsoft Teams застосовується для виконання самостійних дослідницьких і тестових завдань. Для оперативного зв'язку та обміну матеріалами використовуються месенджери Telegram та Viber. Онлайн-опитування і тестування проводяться за допомогою Google Forms. Онлайн-дошки, такі як Miro, застосовуються для візуалізації групових проєктів.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Психологія конструктивної соціальної взаємодії» включає *поточне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання).

Поточний контроль передбачає оцінювання:

- результатів аналізу навчально-методичних і довідкових матеріалів;
- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти.

Конкретні форми поточного контролю.

Аналіз кейсів з практики соціальної взаємодії – оцінювання здатності застосовувати теоретичні знання для аналізу реальних комунікативних ситуацій (проблеми міжособистісного спілкування, конфлікти тощо).

Підготовка та захист групових проєктів – розробка програм розвитку комунікативних компетенцій, стратегій конструктивного вирішення конфліктів, систем діагностики стилів спілкування та соціальної взаємодії.

Виконання діагностичних завдань: проведення діагностики комунікативних навичок, оцінювання рівня конфліктності, визначення стратегій поведінки в конфлікті.

Презентації з використанням мультимедійних засобів: представлення результатів аналізу комунікативних проблем, демонстрація моделей конструктивної взаємодії.

Розробка практичних інструментів: створення програм тренінгів комунікативних навичок, розробка рекомендацій щодо конструктивної соціальної взаємодії.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі екзамену, який включає:

теоретичні питання для перевірки знання основних концепцій, моделей і теорій психології конструктивної соціальної взаємодії, комунікації;

практичні завдання для демонстрації вмінь аналізувати комунікативні ситуації, розробляти стратегії конструктивної взаємодії, застосовувати діагностичні інструменти для оцінювання якості спілкування та соціальної взаємодії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали за лекційні заняття враховують такі показники: активність участі здобувача у дискусіях, самостійна підготовка виступів з тем, винесених на самостійне опрацювання, виконання завдань для самоперевірки, опрацювання додаткових матеріалів з тем курсу.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконання практичних завдань, розробку та захист індивідуальних або групових проєктів, підготовку презентацій за обраними темами, активність під час дискусій і виконання практичних завдань (аналіз кейсів, діагностичні вправи, рольові ігри).

Бали за самостійну роботу враховують: виконання індивідуальних завдань (аналіз організаційних ситуацій, розробка програм організаційного розвитку або управління персоналом), розробку діагностичних інструментів або програм інтервенцій, виконання тестових завдань для самоконтролю, підготовку есе або рефлексивних записів щодо практичного застосування теоретичних знань, створення портфоліо з виконаними завданнями.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів роботи здобувачів освіти відбувається за **100 бальною шкалою**. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «екзамен»

№ теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Разом
Вид навчальної роботи											
Лекції	1	1	1		1	1	1		1		7
Практичні заняття		4		4	2	4	2	4		4	24
Самостійна робота		5	5	5		5	5	5	5	4	39
Екзамен											30
Загальний бал											100

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 бальною шкалою згідно наступних критеріїв:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«82-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«74-81 балів» – здобувач вищої освіти у переважній більшості володіє навчальним матеріалом, викладає його під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому більшість обов'язкової літератури. Але при викладанні питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та помилки.

«60-73 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 60 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання і зробити узагальнювальні висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни впродовж навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації в програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Ютуб та публічні відеолекції в записі.
3. Роздавальні матеріали – табличні і схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – хмарний сервіс Microsoft Teams платформи Office 365, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365,

Навчально-інформаційний портал БІНПО, єдина освітньо-цифрова екосистема БІНПО.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання:

- мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

**12. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ КОНСТРУКТИВНОЇ
СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»**

1. Предмет, завдання та методи психології конструктивної соціальної взаємодії.
2. Основні теоретичні підходи до вивчення соціальної взаємодії в психології.
3. Поняття конструктивної та деструктивної соціальної взаємодії: критерії та ознаки.
4. Психологічні механізми соціальної взаємодії.
5. Комунікація як основа соціальної взаємодії: структура та функції.
6. Моделі комунікативного процесу: порівняльний аналіз.
7. Вербальна та невербальна комунікація: особливості та взаємозв'язок.
8. Бар'єри комунікації: види, причини виникнення та шляхи подолання.
9. Активне слухання як техніка конструктивної комунікації.
10. Емпатія в процесі соціальної взаємодії: поняття, види, розвиток.
11. Асертивність як стиль конструктивної поведінки у соціальній взаємодії.
12. Психологічні особливості міжособистісного сприйняття та розуміння.
13. Стереотипи, упередження та їх вплив на соціальну взаємодію.
14. Атрибутивні процеси у соціальній взаємодії: теорії каузальної атрибуції.
15. Довіра як психологічна основа конструктивної взаємодії.
16. Конфлікт як форма соціальної взаємодії: сутність, структура, функції.
17. Типологія конфліктів у соціальній взаємодії.
18. Динаміка конфлікту: стадії розвитку та способи врегулювання.
19. Стратегії поведінки в конфлікті.
20. Конструктивні та деструктивні функції конфлікту.
21. Психологічні основи переговорного процесу.
22. Стратегії та тактики ведення переговорів.
23. Інтегративний та дистрибутивний підходи до переговорів.
24. Медіація як метод конструктивного вирішення конфліктів: принципи та етапи.
25. Роль та компетенції медіатора у процесі врегулювання конфлікту.
26. Фасилітація як технологія підвищення ефективності групової взаємодії.
27. Методи та інструменти фасилітації групових процесів.

28. Групова динаміка: стадії розвитку групи та особливості взаємодії.
29. Лідерство та керівництво в групі: психологічні аспекти.
30. Прийняття групових рішень: методи та психологічні феномени.
31. Співпраця та конкуренція як форми соціальної взаємодії.
32. Психологія співробітництва: умови та фактори ефективності.
33. Командна взаємодія: принципи побудови та розвитку команд.
34. Ролі в команді та їх вплив на ефективність взаємодії.
35. Культурні відмінності у соціальній взаємодії: міжкультурна комунікація.
36. Гендерні особливості соціальної взаємодії та комунікації.
37. Вікові аспекти соціальної взаємодії: особливості комунікації з різними віковими групами.
38. Онлайн-комунікація: психологічні особливості та виклики.
39. Маніпуляція у соціальній взаємодії: ознаки, техніки та способи протидії.
40. Психологічний вплив та переконання: етичні аспекти.
41. Емоційний інтелект та його роль у конструктивній соціальній взаємодії.
42. Соціальна компетентність: структура та шляхи розвитку.
43. Комунікативна компетентність: компоненти та методи вдосконалення.
44. Конфліктна компетентність особистості: сутність та розвиток.
45. Психологічні тренінги розвитку навичок конструктивної взаємодії.
46. Зворотний зв'язок у процесі соціальної взаємодії: правила надання та прийняття.
47. Самопрезентація у соціальній взаємодії: стратегії та техніки.
48. Публічний виступ як форма соціальної взаємодії: психологічні аспекти.
49. Етичні принципи конструктивної соціальної взаємодії.
50. Психологічне благополуччя та якість соціальних взаємин.

13. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ ЗДОБУВАЧАМИ ШЛЯХОМ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Порядку визнання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти», «Положення про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти» часткове зарахування результатів навчання можливе в результаті проходження освітніх курсів на платформах та отримання відповідних сертифікатів, зокрема:

1. Спеціалізація Управління конфліктами

<https://www.coursera.org/specializations/conflict-management>

2. Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+NI101+2023_T2

3. Conflict Management Strategies

<https://www.coursera.org/learn/conflict-management-skills>

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної та інформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Волошенко М.О., Азаркіна О.В. Психологія професійного спілкування: навчальний підручник. Вид-во: Гельветика. 2021. 280 с.
2. Горенко М. В. Психологія спілкування : навч. посіб. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2024. 109 с.
3. Засади когнітивної психології спілкування / за наук. ред. В.П. Казміренка. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Казміренко В.П. Кіровоград: Імекс ЛТД, 2013. 390 с.
4. Засекіна Л.В., Пастрик Т.В. Основи психології та міжособове спілкування: навчальний посібник. 2-е вид. Вид-во: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2018. 216 с.
5. Кайдалова Л. Г. К 15 Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Х. : НФаУ, 2018. 140 с.
6. Кокун О. М. Психологія емоційного інтелекту : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2021. 240 с.
7. Коструба Н. С. Ефективні комунікації як засіб досягнення професійних цілей// Соціально-психологічна компетентність персоналу в сфері публічного управління: монографія / О. В. Лазорко, О. В. Кихтюк та ін. / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 92-105.
8. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса: Фенікс, 2020. 79 с.
9. Мітлош А.В. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії // Соціально-психологічна компетентність персоналу у сфері публічного управління: монографія / Кол. авт. : О. В. Лазорко, О. В. Кихтюк, А. В. Кульчицька [та ін.] / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 40-57, 104-126.

10. Онуфрієва Л.А., Чайковська О.М. Психологія міжособистісних взаємин та комунікації: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 128 с.
11. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 288 с.
12. Чорна Л. Г., Горностай П. П., Вус В. І. та ін. Психологія міжгрупової взаємодії у вимірах війни і миру : навч. посіб. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2023. 296 с.
13. Deutsch M., Coleman P. T., Marcus E. C. *The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice*. 4th ed. Hoboken : Wiley, 2020. 1152 p.
14. Goleman D. *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. Updated ed. New York : Bantam Books, 2021. 384 p.
15. Hargie O. *Skilled Interpersonal Communication: Research, Theory and Practice*. 7th ed. London : Routledge, 2021. 520 p.
16. Myers D. G., Twenge J. M. *Social Psychology*. 14th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2025. 768 p.
17. Rosenberg M. B. *Nonviolent Communication: A Language of Life*. 4th ed. Encinitas, CA : PuddleDancer Press, 2020. 288 p.

Допоміжні

1. Гончаренко В. І., Кравченко Н. О. Психологія спілкування та міжособистісної взаємодії : навч. посібник. Київ : Видавництво «Академія», 2022. 312 с.
2. Кузьменко Л. П., Савчук О. І. Емпатія та асертивність у соціальних взаємодіях : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 184 с.
3. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти /П. П. Горностай, М.М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н.В.Хазратова та ін.; За ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
4. Chater N., Zeitoun H., and Melkonyan T. The Paradox of Social Interaction. *Shared Intentionality, We-Reasoning, and Virtual Bargaining Psychol Rev.* 2022 Apr. №129(3). P. 415–437.
5. Cialdini R. B. *Influence: The Psychology of Persuasion*. Revised ed. New York : Harper Business, 2021. 336 p.
6. Johnson D. W., Johnson R. T. *Joining Together: Group Theory and Group Skills*. 12th ed. Boston : Pearson, 2020. 528 p.
7. Duijndam S., Karreman A., Denollet J., Kupper N. Emotion regulation in social interaction. Physiologi-cal and emotional responses associated with social inhibition. *International Journal of Psychophysiology*. 2020. Volume 158. P. 62–72.
8. Neff K. D., Germer C. K. *The Mindful Self-Compassion Workbook*. New York : Guilford Press, 2021. 320 p.
9. Pennebaker J. W., Evans C. K. *Expressive Writing: Words that Heal*. Washington, DC : American Psychological Association, 2020. 256 p.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua
5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>

